

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

10 MAI 1962.

PROJET DE LOI

modifiant l'article 4 de la loi du 24 juillet 1923 formant l'article 4 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1),
PAR M. HERBIET.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet qui vous est soumis a, à plusieurs reprises, fait la navette entre le Sénat et la Chambre.

Au cours de son examen par votre Commission, M. le Président a rappelé les antécédents du projet; à l'origine, il s'agissait d'une proposition de loi déposée par M. Ancot, au Sénat, le 4 novembre 1959; elle tendait à faire disparaître une injustice de la législation sur la libération et les condamnations conditionnelles, en matière de réhabilitation.

En effet, la loi du 25 avril 1896 sur la réhabilitation en matière pénale impose au condamné la condition suivante : « Cinq années doivent s'être écoulées, soit depuis la condamnation conditionnelle si celle-ci prononcée seule est

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Pierson.

A. — Membres : MM. Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Hermans, Lefère, Robyns, Saint-Remy, Smedts, Van Lindt. — Craeybeckx, Gruselin, Lambert, Nazé, Pierson, Mme Prince, MM. Sebrechts, Terwagne, Van Acker (F.), Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Suppléants : MM. Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Bohy, Mme Copée-Gerbinet, M. Dejardin, Mme Fontaine-Borguet, MM. Gillis. — Janssens.

Voir :

337 (1961-1962) : N° 1.

— N° 2 : Amendement.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

10 MEI 1962.

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 4 van de wet van 24 juli 1923 (artikel 4 van de wet van 31 mei 1888) waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER HERBIET.

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp dat U is voorgelegd heeft reeds herhaalde malen de weg tussen Senaat en Kamer afgelegd.

Tijdens het onderzoek ervan door uw Commissie, heeft de heer Voorzitter herinnerd dat het ontwerp ontstaan is uit een wetsvoorstel dat door de heer Ancot op 4 november 1959 werd ingediend in de Senaat; het strekte ertoe, inzake eerherstel, een onrechtvaardigheid te doen verdwijnen uit de wetgeving op de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen.

De wet van 25 april 1896 op het eerherstel in strafzaken legt inderdaad aan de veroordeelde de volgende voorwaarde op : « Er moeten vijf jaar verlopen zijn, hetzij sedert de voorwaardelijke veroordeling, indien deze, alleen

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Pierson.

A. — Leden : de heren Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Hermans, Lefère, Robyns, Saint-Remy, Smedts, Van Lindt. — Craeybeckx, Gruselin, Lambert, Nazé, Pierson, Mevr. Prince, de heren Sebrechts, Terwagne, Van Acker (F.), Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Plaatsvervangers : de heren Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Bohy, Mevr. Copée-Gerbinet, de heer Dejardin, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Gillis. — Janssens.

Zie :

337 (1961-1962) : N° 1.

— N° 2 : Amendement.

considérée comme non avenue, soit depuis la mise en liberté conditionnelle et pour autant que la libération définitive soit acquise, soit dans les autres cas, depuis l'extinction de la peine conformément au 1° ».

Or, l'article 4 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal (art. 4 de la loi du 24 juillet 1923) déclare que : « La libération définitive est acquise au condamné si la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration d'un délai égal au double du terme d'incarcération que celui-ci avait encore à subir à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur. Toutefois ce délai ne pourra, en aucun cas, être inférieur à deux ans ».

L'auteur de la proposition donnait comme exemple de l'anomalie de la législation en la matière, le cas de deux condamnés à 15 ans de travaux forcés.

Le premier :

libéré conditionnellement après 7 ans.

Réhabilitation possible après : $7 + 8 + 8 = 23$ ans.

Le second :

a subi entièrement sa peine.

Réhabilitation possible après : $15 + 5 = 20$ ans.

La proposition supprimait le double délai; le Sénat adopta à l'unanimité la réduction du délai « double » au délai simple.

Le 22 décembre 1960, la Chambre amenda le projet en s'inspirant d'un amendement déposé par M. Mertens de Wilmars; elle maintenait le principe du délai simple mais en fixant un délai minimum de cinq ans pour les condamnés à une peine criminelle.

Le projet, ainsi amendé, retourna au Sénat qui, le 16 février 1961, modifia la position de principe qu'il avait adoptée précédemment et rétablit le délai double en stipulant, toutefois, que ce délai ne pourra être inférieur à deux ans (disposition ancienne) ni supérieur à cinq ans (disposition nouvelle).

C'est ce texte nouveau qui a été soumis à votre Commission de la Justice.

M. le Ministre de la Justice proposa, d'abord, de modifier le titre du projet qui serait ainsi rédigé : « Projet de loi modifiant les lois concernant les libérations et les condamnations conditionnelles ».

La Commission a marqué son accord.

Sur le fond, M. le Ministre a déposé un amendement.

Le texte revient au délai simple, avec minimum de 2 ans, mais il stipule que ce délai sera de 5 ans au minimum pour les condamnations criminelles à temps et les condamnations correctionnelles dépassant 5 ans, et de 10 ans pour les condamnations criminelles à une peine perpétuelle.

Dans ce système, dans l'exemple cité plus haut, le premier condamné pourra être réhabilité après 8 ans à dater de son incarcération et le second après 20 ans.

En outre, à l'article premier, 1re ligne, les mots : « Les deux premiers paragraphes », doivent être remplacés par les mots : « Les deux premiers alinéas » afin de respecter la terminologie préconisée par le Conseil d'Etat.

uitgesproken, geacht wordt niet te bestaan, hetzij sedert de voorwaardelijke invrijheidstelling en voor zover bepaalde invrijheidstelling is verkregen, hetzij, in de andere gevallen, sedert het verval van de straf, overeenkomstig 1° ».

Artikel 4 van de wet van 31 mei 1888 waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd (art. 4 van de wet van 24 juli 1923), luidt echter : « De veroordeelde verkrijgt bepaalde invrijheidstelling, indien de herroeping niet is ingetreden vóór het verstrijken van een termijn ten minste gelijk aan het dubbel van de gevangenzittings-termijn die hem te doen overbleef op de datum waarop de invrijheidstelling te zijnen voordele werd bevolen. Deze termijn moet echter, in alle geval, ten minste twee jaar bedragen ».

De indiener van het voorstel gaf als voorbeeld van de anomalie in de desbetreffende wetgeving het geval van twee veroordeelden tot 15 jaar dwangarbeid.

De eerste :

voorwaardelijk in vrijheid gesteld na 7 jaar.

Eerherstel mogelijk na : $7 + 8 + 8 = 23$ jaar.

De tweede :

heeft zijn straf volledig uitgeboet.

Eerherstel mogelijk na : $15 + 5 = 20$ jaar.

Het voorstel schafte de dubbele termijn af; de vermindering van de « dubbele » tot de eenvoudige termijn werd door de Senaat eenparig aangenomen.

Het ontwerp werd op 22 december 1960 door de Kamer gewijzigd in de zin van een door de heer Mertens de Wilmars voorgesteld amendement; de Kamer behield het principe van de enkele termijn, doch stelde een minimum-termijn van vijf jaar vast voor veroordeelden tot een criminele straf.

In deze gewijzigde vorm keerde het ontwerp terug naar de Senaat. Deze wijzigde zijn vroeger ingenomen standpunt en herstelde de dubbele termijn, maar wel zo dat deze termijn niet minder dan twee jaar (vroegere bepaling) en niet meer dan vijf jaar (nieuwe bepaling) mag bedragen.

Deze nieuwe tekst werd aan uw Commissie voor de Justitie voorgelegd.

Eerst stelde de Minister van Justitie voor, het opschrift van het ontwerp te wijzigen en te doen luiden als volgt : « Wetsontwerp tot wijziging van de wetten betreffende de voorwaardelijke invrijheidstellingen en veroordelingen ».

De Commissie stemde hiermede in.

Wat de grond betreft, stelde de Minister een amendement voor.

In deze tekst wordt het opnieuw de enkele termijn met een minimum van 2 jaar, doch er wordt bepaald dat deze termijn ten minste 5 jaar bedraagt voor veroordelingen tot een tijdelijke criminele straf en voor veroordelingen tot correctionele straffen van meer dan 5 jaar, en 10 jaar voor veroordelingen tot levenslange criminele straf.

Volgens deze regeling kan in het hoger aangehaalde geval de eerste veroordeelde 8 jaar na zijn gevangenzetting en de tweede na 20 jaar in eer worden hersteld.

Bovendien dienen in het eerste artikel, 1ste regel, de woorden : « paragrafen 1 en 2 », te worden vervangen door de woorden : « leden 1 en 2 », ten einde de door de Raad van State aanbevolen terminologie in acht te nemen.

Enfin, l'article 2 tend à mettre l'article 7 de la loi de 1888 concernant la prescription en concordance avec le nouvel article de cette loi.

Le projet une nouvelle fois amendé a été adopté à l'unanimité.

Votre rapporteur espère qu'après plus de quatre ans d'échanges de vues, une décision définitive pourra intervenir prochainement.

Le Rapporteur,
P. HERBIET.

Le Président,
M.-A. PIERSON.

Ten slotte heeft artikel 2 ten doel artikel 7 van de wet van 1888 in overeenstemming te brengen met het nieuw artikel 4 van deze wet.

Het opnieuw gewijzigd wetsontwerp werd eenparig aangenomen.

Uw verslaggever hoopt dat, na de gedachtenwisselingen die meer dan vier jaar duurden, eerlang een eindbeslissing zal kunnen bereikt worden.

De Verslaggever,
P. HERBIET.

De Voorzitter,
M.-A. PIERSON.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

NOUVEL INTITULE.

Projet de loi modifiant les lois concernant les libérations et les condamnations conditionnelles.

Article premier.

Les deux premiers alinéas de l'article 4 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal, modifié par l'article 4 de la loi du 23 juillet 1923, sont remplacés par les dispositions suivantes :

« La libération définitive est acquise au condamné si la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration d'un délai égal au terme d'incarcération que celui-ci avait encore à subir à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur.

» Toutefois, ce délai ne pourra en aucun cas être inférieur à deux ans.

» Il sera de cinq ans au minimum en cas de condamnation à une peine criminelle à temps ou à une ou plusieurs peines correctionnelles dont le total dépasse cinq ans d'emprisonnement principal.

» La libération définitive d'un condamné à une peine perpétuelle est acquise si la révocation n'est intervenue avant l'expiration d'un délai de dix ans. »

Art. 2.

Au deuxième alinéa de l'article 7 de ladite loi, modifié par l'article premier de la loi du 11 janvier 1954, les mots : « à l'alinéa 4 », sont remplacés par les mots : « à l'alinéa 6 ».

TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

NIEUW OPSCHRIFT.

Wetsontwerp tot wijziging van de wetten betreffende de voorwaardelijke invrijheidstellingen en veroordelingen.

Eerste artikel.

De eerste twee leden van artikel 4 van de wet van 31 mei 1888, waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordeling in het strafstelsel werden ingevoerd, gewijzigd bij artikel 4 van de wet van 23 juli 1923, worden door de volgende bepaling vervangen :

« De veroordeelde verkrijgt bepaalde invrijheidstelling als de herroeping niet is geschied voor het verstrijken van een termijn gelijk aan de tijd die hij nog in de gevangenis moest doorbrengen op de dag waarop zijn invrijheidstelling werd gelast.

» Deze termijn mag echter in geen geval minder zijn dan twee jaar.

» De termijn is ten minste vijf jaar bij veroordeling tot een criminele tijdstraf of tot een of meer correctionele straffen die samen vijf jaren hoofdgevangenisstraf te boven gaan.

» Hij die tot een straf voor het leven werd veroordeeld, verkrijgt bepaalde invrijheidstelling als de herroeping niet is geschied voordat tien jaren verstreken zijn. »

Art. 2.

« In artikel 7, tweede lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij het eerste artikel van de wet van 11 januari 1954, worden de woorden : « bij het 4° lid », vervangen door de woorden : « bij het 6° lid ».